

1955-03-12
Kragh, Ida Topsøe

Af Tom Vilmer Paamand
Fra www.aarhus.lokalavisen.dk
2021
Privatfoto.

Nekrolog

Aarhusiansk aktivist er død: Hun var en kærlig særling og meget engageret i samfundet

Den aarhusianske aktivist Ida Maria Topsøe Kragh er død i en alder af 65 år.

Ida Maria Topsøe Kragh var en kærlig særling, meget engageret i samfundet og altid klar til den næste umulige kamp mod uretfærdighed. Hun blev født i Holbæk i 1955 og voksede op i forældrene Gerda og Svends gartneri i Vallekilde Hørve sammen med broderen Anker. Hun tog Realen i Hørve Skole og flyttede så væk, men fastholdt dog forbindelsen til Vallekilde, dens højskole og valgmenighed.

Ida fandt arbejde som 15-årig i Kalundborg hos Carmen Curlers og var så en tid i kibbutz i Israel, hvor hun fandt kærlighed og engelsk kæreste. De flyttede sammen til Aarhus, hvor Ida studerede biologi. Hun blev resten af livet i Øgadekvarteret, og kastede sig ud i byens aktivistliv med Sølystgade Beboerhus, Boligkaravanen og fællesfordeling af sund mad. Hun var samtidig en dygtig student trods ordblindhed og skrev speciale om edderkoppers indvirkning på økolandbrug.

Efter studiet fortsatte interessen for landbrug, da hun i nogle måneder flyttede ind hos en familie i Tanzania. Her blev hun grebet af den afrikanske kultur med dans, sang og musik, som hun siden har været med til at sprede i Danmark gennem kultursamarbejdet med Utamadunilejren på Djursland. Ida var også fast deltager på Anholtlejren og andre lejre rundt om i Norden, hvor hun var kendt for sin solide glæde og hukommelse for alverdens sange.

Som 40-årig kom der nyt liv i huset med datteren Silke, samtidig med at Ida afsluttede en uddannelse til afspændingspædagog.

Idas lange liv med aktivisme og gåpåmod viste sig værdifuld, da hun måtte tage en kamp mod brystkræft - hun vandt og fik en række gode år mere. Trods sine nu dårlige ben holdt hun fast i sine cykler, sine spirituelle cirkler og sit udadvendte liv i Øgadekvarteret til det sidste.

Ida Kragh boede det meste af sit liv i Sjællandsgade 84, Aarhus C.

Hun døde 7. januar og er blevet bisat fra Aarhus Domkirke 22. januar 2021.

Fortsættes

Af Mads Thorup Thomsen
Fra Information 13-03-2021
Privatfoto, fb.

Portrættet er skrevet på basis
af samtaler med de pårørende.
Skriv til: modernetider@information.dk

Man skal vælge sine kampe med ildhu

En af Ida Kraghs aktivistvenner mindede hende af og til om, at man skalvælge sine kampe med omhu. Men det lå ikke til hende. Når hun så uretfærdighed omkring sig, protesterede hun

Det var i 1978, og Øgadekvarteret i det centrale Aarhus var endnu kendt som en arbejderbydel, da den 23-årige vestsjællænder Ida Kragh flyttede til byen, hvor hun havde planer om at studere.

Mødet med Aarhus sparkede til en retfærdighedssans i hende. Overalt omkring sig syntes hun, at hun så dårlige boligforhold og unge mennesker, der måtte klumpe sig tæt sammen i bittesmå lejligheder og huse, fordi de ikke havde råd til andet.

For at protestere sluttede hun sig til den BZ-agtige bevægelse Boligkaravanen, der rykkede ind i kommunalt ejede huse, blev smidt ud og rykkede videre til nye bygninger igennem Aarhus Midtby.

Her opdagede hun hurtigt et særligt talent for organisering: I de besatte huse var det Ida Kragh, der styrede, hvordan møblerne blev stillet i fællesrummet, og det var hende, der sørgede for, at de fik aftensmad.

Men hun kunne også sagtens finde ud af at skælde ud på en betjent, når politiet slog hårdt ned på demonstranterne.

Sammen besatte de blandt andet Østbanetorvets banegårdsbygning og Vester All6s nedlagte kaserne. »Kasernen til de boligløse!« råbte de.

Regler og krav

1980'erne sluttede, og med tiden gjorde Boligkaravanen det samme. Men Ida Kragh fortsatte ad sit aktivistiske spor i Øgadekvarteret.

For eksempel var der beboerhuset i Sølystgade. Det var oprindeligt en gammel fabrik, der var blevet besat og siden blev drevet af aktivisterne som et fælleshus for beboerne i kvarteret, og det betød meget for hende.

Hver gang hun så forsøg fra kommunen på at transformere det til et almindeligt kommunalt kulturhus med regler og personale, kæmpede hun og andre aktivister imod.

På trods af at hun var ordblind, skrev hun ufatteligt mange klagebreve til politikere og embedsmænd, og hun brugte dagevis på at forfatte flere sider om, hvorfor huset skulle drives videre på aktivistmaner uden kommunens indblanding.

Et eksempel kunne være, at man engang blot skulle skrive 'Ida' på en seddel, hvis man ville reservere huset, men langsomt kom der flere regler til, så man skulle vedlægge kontaktoplysninger, forklare, hvad man ville bruge huset til, og hvilket inventar man ville benytte sig af. For Ida Kragh var den slags ændringer principielle.

Hun protesterede også med andre aktivister imod nye motorvejsprojekter og imod ændringer i den lokale børnehave. Nogle kampe vandt hun, andre ikke.

En af hendes aktivistvenner ville sige til hende, at hun skulle vælge sine kampe med omhu, men så fortalte hun begejstret om en ny sag, og hvorfor den var så vigtig.

Samtidig blev hun dybt interesseret i økologi og læste biologi på universitetet, fik ros af underviserne og nåede hele vejen til kandidatspecialet, som hun dog aldrig fik afleveret. Som 40-årig fik hun en datter, Silke, som hun elskede højt, med en mand, hun mødte gennem en fælles interesse for afrikansk dans.

Kendt i kvarteret

Ida Kragh blev boende i Øgadekvarteret resten af sit liv. For mange aarhusianere var hun en genkendelig figur i bybilledet, når hun cyklede rundt altid iført en pastelgul jakke. Generelt var hun kun farverigt klædt og ejede ikke et sort stykke tøj.

Hun var åben, udadvendt, kærlig og faldt nemt i snak med fremmede - akademikere som hjemløse - når hun bevægede sig rundt i byen eller sad på biblioteket og skrev klagebreve.

»Er din mor ikke Ida?« blev hendes datter tit spurgt af aarhusianere.

Da datteren begyndte at skralde bag supermarkeder sammen med andre unge mennesker, oplevede hun, hvordan hendes mor også var kendt i det miljø. De sidste år af sit liv levede Ida Kragh næsten udelukkende af at skralde økologiske madvarer.

I januar kom der en dag, hvor hun måtte trække cyklen op ad en bakke. Hun trak ellers aldrig. Senere fik hun pludselig vejrtrækningsproblemer, blev hentet af en ambulance og døde på hospitalet. Først mistænkte familien COVID-19, men det var ikke årsagen.

Til begravelsen besluttede familie og venner i hendes farverige ånd at skrive kærlige hilsner på hendes kiste. »Kasernen til de boligløse,« skrev en gammel aktivistven med en sprittusch.